

EL CEMENTIRI DE VAIXELLS

FRANCISCO CASTRO

TRANSIT

Diari d'una Peixos.

Ahí va ser Sant Valentí. La veritat és que no esperava que en L. pogués ser tan detallista. Té fama de bèstia i de poc delicat i entenc que ofereixi aquesta imatge perquè, si no, els altres tíos no el respectarien, però allò del pastís de maduixa en forma de cor va ser un detallàs. Per morir-se d'amor.

Després ho vam fer. I aquesta vegada va ser delicat. O una mica més que altres cops.

Respectaré el que em va demanar: que no li ho digués a ningú, i que no en pugés cap foto a Instagram, com li vaig dir que faria. Em refereixo al pastís.

S'ho mereix.

És veritat que de vegades, quan s'enfada amb mí, trenca coses. Però en el fons és bo. Va ser el millor Sant Valentí en molt de temps.

Soc una noia feliç i enamorada.

–No facis aquesta cara d'estar ensumant merda. En el fons sé que t'agrada anar-hi. Tenim tot un mes per estar junts i, tant com es pugui, passar-nos-ho bé! Així que fes un petit esforç per animar-te, que són les meves vacances!

«Sí, són les teves vacances, però també són les meves», va pensar en David. Però no podia replicar-hi. Tots els anys el mateix. Tots els estius la mateixa història, si més no, des de feia setze anys. Perquè des que té ús de raó que passa l'estiu allà, abans també amb l'Ánxeles, la seva mare, quan els pares encara estaven junts. Ara i després del divorci, tres anys enrere, passa un mes de l'estiu amb cadascun. I el mes amb el pare, inexorablement, sense perdó possible, ha de ser allà, a O Con da Saínza, el poble on va néixer, o la Terra Promesa, tal com li agradava a ell anomenar-la, creient-se el tio més ocurrent del món. Quan era petit encara li feia gràcia anar-hi. Però ara té avorrit aquell lloc. Abans encara era suportable. Fins i tot li feia il·lusió perquè O Con da Saínza significava platja a tothora i excursions a la muntanya i dinar fora gairebé a diari i tot allò que quan ets marrec i vas arreu amb els pares encara t'agrada. Però ja no. Quan era un nen els estius eren tres mesos infinits de lleure plens de dies llargs que no s'aca-

baven mai. El temps era etern. Ara les vacances no l'omplen gens ni mica. Sobretot si s'hi ha d'estar un mes, en aquell poble de mala mort.

Una setmana abans del fatídic dia en què tocava sortir, quan va començar a veure en els ulls del pare aquella expressió d'il·lusió ximple que li agafava a mesura que s'acostava el primer d'agost, va intentar escapolar-se'n i va proposar que podria quedar-se tot sol al pis. Això sí que li agradaria. Un mes per a ell solet al pis. Un mes en llibertat sense pare, sense mare, sense obligacions de cap mena. Ho va deixar anar i el pare li va respondre el que es podia esperar, és a dir, que no.

—Allà ens ho passem bé, David. No siguis desagradable.

O Con da Saínza ho és tot per al pare, així que encara que de debò li digués que no s'ho passa gens bé allà, que aquell mes és una condemna, ell tampoc no cediria per deixar-lo tot sol al pis, com s'imagina en els seus somnis més feliços. Perquè per al pare el mes d'agost a O Con da Saínza és innegociable. Hi va néixer i hi va viure fins que no va marxar a la ciutat per estudiar Medicina. Se'n va anar després de fer-se un fart de discutir-se amb la gent d'allà, sobretot amb l'alcalde, un cacic miserable, amo de mig poble i de la vida de mig poble, perquè a qui no havia col·locat a dit a l'ajuntament, l'havia ajudat a aconseguir un crèdit per obrir una empresa, o li havia encarregat alguna obra o el que fos per al consistori per tal que li deguessin favors per sempre. És un personatge vil que talla el bacallà a l'ajuntament, ajudat, a més, pel marge de

silenci miserable de la resta. Un cacic que n'ha fet de l'alçada d'un campanar, sempre en benefici propi, i a qui la justícia no ha enxampat mai, tot i que les irregularitats comeses des de l'ajuntament són de domini públic. Mai no ha fet cap pas en fals i potser mai no en farà. Amb la boca petita, tothom parla de suborns a policies, a jutges i a qui calgui. És un polític d'aquells que apareix en tots els embolics, que mana molt i que, en definitiva, controla tot el que es mou dins dels seus dominis.

El pare li té tírria des de fa molt de temps i en David no sap gaire bé a què es deu aquest odi visceral que li consta que l'alcalde també sent per ell i que se'ls nota quan coincideixen al bar del poble o pel carrer. Se saluden però no es miren. Se saluden sense badar boca i sense ganes. Se saluden per educació i perquè hi ha gent al davant. Una tensió evident, viscosa i molesta que ho omple tot quan es troben sota el mateix sostre. No s'entendran mai. Segons el pare, l'alcalde és un cacic sense escrúpols. Segons l'alcalde, el pare és un agitador, una molèstia. Tal com el pare li havia explicat algun cop, tot i que molt per sobre, si no exercia de metge allà, com realment voldria, és perquè l'alcalde es va encarregar personalment que no li'n concedissin la plaça quan la va sol·licitar per treballar a l'ambulatori. Potser va remenar fils a alt nivell perquè no l'hi destinessin més, encara que tingués punts de sobres per optar a aquella plaça amb tot el dret del món. Per tant no li va quedar cap altra sortida que obtenir-la a l'hospital de la ciutat, com a metge internista, i hi treballa tot l'any, comptant

els dies que falten fins que no pugui agafar el cotxe i tornar al poble. Hi arriba en poc més de tres quarts d'hora, gràcies a l'autopista i a la via ràpida. De fet, quan arriba la primavera ve tots els caps de setmana, i en David s'està amb sa mare encara que no li correspongui.

Així doncs, com cada estiu des de l'origen del temps, se'n van anar a O Con da Saínza amb el cotxe atapeït amb totes les maletes que tenien a casa i amb la intenció d'aguantar tot el mes sense haver de comprar res que no fos menjar (tot i que, en realitat, a la casa que llogaven i on s'allotjaven aquells trenta dies, sempre la mateixa des de feia anys, només hi esmorzaven; eren fora tot el dia, sobretot el pare, visitant algú, i fent vida al bar, o sortint a córrer al matí, o a nedar abans d'esmorzar, o a navegar amb algun amic; el pare d'en David és un vigorèxic, és a dir, algú que fa esport cada dia i que es manté fort tot i l'edat; la resta de l'any és d'aquells que va cada nit, abans de sopar, a la piscina del gimnàs a sota de casa, per nedar un parell d'hores sense falta).

En David pot comprendre que ell tingui idealitzat el poble i que li sembli el millor del món. De fet, el noi ha de reconèixer que és un lloc bonic, dels més macos que coneix, allà, a tocar de la ria, ben a cobert dels corrents, del fred i de la calor. Però també protegit del pas del temps. I això no ho diu ell, sinó el pare, que presumeix que aquell lloc es conserva més o menys tal com ell el recorda des que era una criatura, i que això «forma part del seu encant». I en David no li ho discuteix. En això estaran d'acord tota la vida. O Con da

Sáinza deu conservar-se com a l'edat mitjana o al plistocè, o fins i tot més enrere. Les coses, allà, no canvien mai. Allà tot és idènticament igual a si mateix des de la nit dels temps. Amb el mateix alcalde des de fa trenta anys. Al bar hi ha un calendari d'una sèrie de televisió del 1984! I l'últim cop que van pintar la senyalització de la calçada devia ser quan la tele era encara en blanc i negre.

—Però, què té d'especial, pare? —li va preguntar quan ja arrencaven el cotxe, en un últim intent desesperat d'implorar la seva clemència, o si més no, tot buscant que sentís una mica de pena per ell. El pare duia dibuixat a la cara un somriure infantil i feliç.

Se'l va mirar de reüll, atent a l'entrada de l'autopista.

—Que què té d'especial O Con da Sáinza? —va somriure tot seguit—. M'estàs prenent el pèl, oi?

Aquella va ser tota la resposta. Que si li prenia el pèl. Perquè has d'estar de conya si suggereixes que aquell poblet insignificant, perdut enmig del mapa, no és la repera.

Tenia tantes ganes d'anar-hi com de rebre una pilotada als dallonses.

A O Con da Sáinza hi ha un bar, una platja (petita, quan hi ha marea alta no hi queda sorra ni per deixar-hi una tovallola), unes drassanes dERRUÏDES, una pineda on creixen ginstes i esbarzers, i una carretera que passa pel mig del poble i que haurien d'haver condicionat fa mil anys, pel cap baix. La resta dels carrers són carrerons per on no pot passar ni un cotxe i pels quals gairebé mai no hi ha ningú, a excepció del

darrer divendres de cada mes, quan hi ha mercat i de cop hi apareixen milers de persones que surten de ves a saber on.

(A veure, en realitat no és pas així. Així és *com ell descriuria* O Con da Saínza. En realitat és un poble mariner semblant a molts d'altres arreu de Galícia. A més del bar hi ha una gelateria, una sucursal de la caixa d'estalvis, un ambulatori que ofereix servei a diversos ajuntaments de la comarca, una església gran i molt antiga, l'escola... Un cop el pare li va comentar que hi vivien al voltant de mil habitants. Potser sí. Per al noi, n'eren molts menys.)

–Això és perquè t'hi poses de cul. Fes un esforç per agafar-t'ho bé, vinga. Són les meves vacances! Ja que m'hi acompanyes, fes els possibles per estar bé, d'acord?

I torna-hi! «Ja que m'hi acompanyes...». Com si tingués cap altra opció...

–Ja hem arribat!

Havien arribat a la casa de sempre, ben a prop del camí principal, concretament al número 29 del carrer Gran. Al darrere hi havia el bar d'en Suso i el cartell de BENVINGUTS A O CON DA SAÍNZA (d'una grandària com si haguessin arribat a Nova York). Era una casa senzilleta, i per a ells més que suficient. D'una única planta i que any rere any llogaven a la senyora Isabel, que era la mestressa pel cap baix de dues cases més al poble i que feia un bon negoci gràcies a estiuejants tan fidels com ells dos.

Un pilot d'avió que hagués aterrat enmig d'un temporal i que hagués salvat la vida de tot el passatge no hauria apagat el motor amb més alegria.

Un nen petit en banyador, d'uns cinc anys, feia puntades a una pilota contra la paret i no s'hi veia ningú més enlloc.

Aquell era el Lloc Més Solitari del Món.

—Au, ajuda'm amb els trastos.

Mort de fàstic, el noi va treure el mòbil de la butxaca del davant dels pantalons per guardar-lo a la del darrere. En tocar-lo, es va il·luminar la foto on sortien l'Andrea i ell.

—David. Hi ha més noies al món. Superaràs això de l'Andrea. Com jo allò de ta mare.

El noi va guardar el mòbil.

—Segur que hi ha més noies, no et dic pas que no. Però en aquest poble, ja t'ho dic ara, segur que no. O si n'hi ha i són prou espavilades, segur que van fugir d'aquí per sempre.

Diari d'una Peixos.

Sé que en L. és la meva mitja taronja.

Sé que en L. em completa.

Sé que som una sola cosa i que quan estem junts som la mateixa persona.

Sé que estic feta per a en L. i en L. per a mi.

Aleshores, per què de vegades estic trista quan quedo amb ell? Per què tan insegura del seu amor?